

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני ז"ע
מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון

חג הסוכות תשפ"ג | גליון מס' 414

המלאך כי שגגה היא למה יקצוף האלקים על קולך
וחיבל את מעשה ידיך. (מגילת קהלת ה' ד)

גם בפסוק זה, קורא לנו החכם מכל האדם, להיזהר
בברכות הנהנין. והפעם, להקפיד לברך על כל הנאה,
את ברכתה הראויה לה.

וכך הם דבריו. אל תתן מאכל אל תוך פיך במהירות, בלי
התבוננות, מהי הברכה הראויה. כי תוכל לחטיא בכך
את בשרך. לגרום חטא גדול ועונש לנפשך ולבשרך.

ואל תאמר ותטען לפני המלאך, כי שגגה היא ואינך אשם
בטעותך. זאת, משום שהיית סבור, שהברכה שבירכת,
הינה הברכה הראויה. טענה זו אינה מתקבלת. כי כבר
קודם לכן, היית צריך ללכת אל החכם, שילמד אותך
את דיני הברכות, (ראה ברכות לה.).

ותוור שוב לומר ולהזהיר, למה יקצוף האלקים על קולך.
הזכיר בדבריו שם שמים, 'האלקים'. להזהירנו, מפני
חומרת הזכרת שם שמים לבטלה. כי כל מקום שהזכרת
שם שמים מצויה, יש שם או מיתה או עוני, (נדרים ז:).
אשר על כן, כמה נצרך אתה, להישמר מברכה שאינה
ראויה, כדי שלא תיענש, וחיבל את מעשה ידיך.

(זרע שמשון מגילת קהלת, מאמר כ)

שמחת תורה

מכאן שעושיין סעודה לגומרה של תורה. (טו תקלים
כ"ה א ט)

אפשר לתת טעם נאה בדבר, על פי מה שמספרת הגמרא
(הוריות י:), על רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע,
אשר בשעה שסיימו מסכת, התעשרו מעט ורכשו חלקת
קרקע. לכן עושים סעודה בגמר מסכת, כדי שתהיה
לסימן טוב, לזכות בעשירות.

ועל זה נאמר (משלי לא כה), 'עוז והדר לבושה - של
תורה) ותשחק ליום אחרון', (ראה בראשית רבה נט ב).
היינו, שהיום אחרון, לעת גומרה של תורה, הריהו זמן
שחוק ושמחה.

(זרע שמשון וזאת הברכה, מאמר יא)

הגמרא במסכת עבודה זרה (ג.) אומרת, כי לעתיד
לבוא, יבקשו אומות העולם מה', שיתן להם את התורה
ויקיימנה. יאמר להם ה', 'מצווה קלה יש לי וסוכה
שמה', וינסה אותם אם יקיימנה.

יש לעיין: ראשית, הלא הם יבקשו, לקבל את התורה
כולה. מדוע איפה יתן להם ה', רק מצווה אחת. שנית,
למה נבחרה דווקא מצוות סוכה. ושלישית, מפני מה
נקראת מצוות סוכה, 'מצווה קלה'.

אלא יש לבאר, על פי דברי המדרש (פסיקתא דרב כהנא
כט), 'למה ציווה הקדוש ברוך הוא לישראל, לעשות
סוכה תיכף אחר יום הכיפורים. שאם נתחייבו ישראל
גלות ביום הכיפורים, מחמת עוונותיהם, יגלו לסוכה
מביתם, ויחשב להם כאילו גלו'. וכן אנו מבקשים
בתפילה, שקודם כניסתנו לסוכה, 'זבזכות צאתי מביתי
החוצה, ייחשב לי בזה, כאילו הרחקתי נדוד'.

והנה כתבו המפרשים (ראה אלשי"ך פרשת שמות),
שטעם גלות מצרים, כדי לצרף ולזכור את גופם של בני
ישראל, שיהיו ראויים לקבל את התורה. וכמו שנאמר
(דברים ד כ), 'זיוציא אתכם מכור הברזל ממצרים'. כי
התורה קנית בייסורים (ברכות ה.), ואי אפשר לקנותה
בלעדיהם.

כך גם לעתיד. כאשר יבקשו האומות לקבל את התורה,
יהיו צריכים אף הם, להקדים ולסבול עול גלות. או אז,
יתן להם ה' את מצוות הסוכה, כדי שזו תיחשב להם
כגלות. וזה מה שיאמר להם, מצווה קלה יש לי. כי גלות
הסוכה, אינה אלא גלות קלה.

באותה השעה, יוציא ה' חמה מנרתיקה, והגויים יבעטו
בסוכה וייכנסו לביתם (גמרא שם). זאת, בהיפך ממה
שנהג אברהם אבינו, ביום שלישי למילתו. אשר על אף
שהוציא ה' חמה מנרתיקה, חיזר אחרי האורחים ואף
עמד עליהם להאכילם.

(זרע שמשון פרשת וירא, מאמר ג)

מגילת קהלת

אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני